

Báo chí Cách mạng Việt Nam tiếp tục phát huy truyền thống vẻ vang, vững bước trong kỷ nguyên phát triển mới

GS, TS. NGUYỄN XUÂN THẮNG

Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Đảng ủy, Giám đốc Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh,
Chủ tịch Hội đồng Lý luận Trung ương.

Ngày 30/5/2025, tại Hà Nội, Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương chủ trì, phối hợp với Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Hội Nhà báo Việt Nam, Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh, Báo Nhân Dân, Tạp chí Cộng sản, Thông tấn xã Việt Nam, Đài Truyền hình Việt Nam, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật tổ chức Hội thảo khoa học quốc gia □100 năm báo chí cách mạng Việt Nam đồng hành cùng sự nghiệp cách mạng vẻ vang của Đảng và dân tộc (21/6/1925 - 21/6/2025)□ GS, TS. Nguyễn Xuân Thắng, Ủy viên Bộ Chính trị, Giám đốc Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, Chủ tịch Hội đồng Lý luận Trung ương đã phát biểu đề dẫn Hội thảo. Tạp chí Lý luận chính trị và Truyền thông trân trọng giới thiệu bài phát biểu đề dẫn nói trên.

*GS, TS. Nguyễn Xuân Thắng
Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Đảng ủy, Giám đốc Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, Chủ tịch Hội đồng Lý luận
Trung ương phát biểu đề dẫn Hội thảo*

Hội thảo: 100 năm Báo chí cách mạng Việt Nam đồng hành cùng sự nghiệp vẻ vang của Đảng và dân tộc là hoạt động có nhiều ý nghĩa thiết thực kỷ niệm 100 năm Ngày Báo chí cách mạng Việt Nam (21/6/1925 - 21/6/2025). Đây cũng là diễn đàn để các chuyên gia, nhà khoa học, các thể hệ nhà báo, nhà lãnh đạo, quản lý về báo chí - truyền thông nhìn lại, tổng kết lịch sử 100 năm hình thành và phát triển của báo chí cách mạng Việt Nam, rút ra những bài học kinh nghiệm, đề xuất những phương hướng, giải pháp phát triển báo chí phục vụ đắc lực sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong kỷ nguyên phát triển mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc.

Quán triệt sự chỉ đạo của đồng chí Thường trực Ban Bí thư, tại Hội thảo này, tôi đề nghị các đồng chí tập trung thảo luận, làm sâu sắc hơn một số nội dung chủ yếu sau:

1. Khẳng định những đóng góp to lớn của Báo chí Cách mạng Việt Nam đối với sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc

Được lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc - Hồ Chí Minh sáng lập, tờ báo Thanh niên đã hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ tuyên truyền hoạt động tư tưởng của Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên, góp phần truyền bá chủ nghĩa Mác - Lênin, hướng dẫn, cổ vũ các thành viên của Hội sau khi được huấn luyện về nước chủ động thúc đẩy phong trào đấu tranh của giai cấp công nhân và phong trào yêu nước; góp phần quan trọng về chính trị, tư tưởng, tổ chức và đạo đức tạo tiền đề cho sự ra đời của các tổ chức cộng sản vào cuối năm 1929 và thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam vào mùa Xuân năm 1930.

Vượt qua muôn ngàn hy sinh, gian khổ trước sự đàn áp, khủng bố của thực dân Pháp, tiếp theo tờ báo Thanh niên, nhiều tờ báo cách mạng khác đã ra đời, được đồng đảng đồng chí, đồng bào truyền tay nhau đọc, trở thành những *lời hịch cách mạng* thắp sáng niềm tin mãnh liệt về lý tưởng giải phóng dân tộc, vận động, tập hợp quần chúng, phát huy cao độ lòng yêu nước, xây dựng lực lượng cách mạng, cổ vũ nhân dân vùng lên đập tan ách

cai trị của thực dân, phong kiến.

Sau ngày Cách mạng Tháng Tám thành công, thực hiện chỉ dẫn của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Báo chí là vũ khí sắc bén trong sự nghiệp cách mạng của nhân dân. Cán bộ báo chí cũng là chiến sĩ cách mạng. Cây bút, trang giấy là vũ khí sắc bén của họ, báo chí đã phát huy tốt sứ mệnh "phò chính trừ tà", đấu tranh chống các luận điệu xuyên tạc, phá hoại của kẻ thù, phục vụ tích cực nhiệm vụ bảo vệ chính quyền cách mạng non trẻ của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa.

Trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ xâm lược và bảo vệ Tổ quốc, báo chí cách mạng đã thực sự trở thành một binh chủng đặc biệt. Không chỉ tuyên truyền đường lối kháng chiến, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước, phản ánh tinh thần anh dũng của quân và dân ta, cổ vũ phong trào thi đua yêu nước, báo chí còn là công cụ đấu tranh tư tưởng sắc bén chống lại các luận điệu xuyên tạc và chia rẽ từ phía kẻ thù, vạch trần âm mưu, tội ác chiến tranh của quân xâm lược và bè lũ tay sai, giương cao ngọn cờ chính nghĩa của nhân dân Việt Nam trên trường quốc tế.

Trong công cuộc Đổi mới đất nước, báo chí cách mạng Việt Nam đã không ngừng khẳng định vai trò là lực lượng tiên phong trên mặt trận tư tưởng - văn hóa. Ngay từ những ngày đầu, báo chí đã tích cực cổ vũ tinh thần đổi mới, khuyến khích tư duy sáng tạo, biểu dương những nhân tố mới, mô hình mới, lan tỏa tinh thần thi đua lao động sáng tạo tới mọi tầng lớp nhân dân. Không chỉ là phương tiện truyền thông, báo chí còn là cầu nối giữa Đảng, Nhà nước với nhân dân; giữa chủ trương, chính sách với thực tiễn đời sống; phát huy vai trò dẫn dắt, định hướng dư luận, xây dựng sự đồng thuận xã hội. Với cách tiếp cận khách quan, nhiều chiều, báo chí đã phản ánh trung thực, sinh động đời sống xã hội trên mọi miền đất nước; kịp thời nêu bật những vấn đề bức thiết về giảm nghèo, môi trường, giáo dục, y tế, an sinh xã hội, cải cách hành chính, phòng chống tham nhũng,

lãng phí, tiêu cực; đóng vai trò giám sát và phản biện xã hội, phát hiện những điểm nghẽn trong quản lý, tổ chức thực hiện chính sách, đưa ra các kiến nghị xác đáng, giúp Đảng, Nhà nước kịp thời điều chỉnh, hoàn thiện thể chế, pháp luật. Trước âm mưu chống phá của các thế lực thù địch, nhất là trên Internet và mạng xã hội, báo chí đã chủ động phát hiện, đấu tranh, phản bác các luận điệu xuyên tạc, sai trái, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, củng cố niềm tin của nhân dân vào chủ trương của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước.

2. Tôn vinh, tri ân và động viên đội ngũ những người làm báo tiếp tục phát huy truyền thống vẻ vang, xứng đáng là người chiến sỹ tiên phong trên mặt trận thông tin, tư tưởng, văn hóa

Trên hành trình thực hiện nhiệm vụ cao quý của mình, hàng trăm nhà báo đã anh dũng ngã xuống trên các chiến trường ác liệt trong sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc, thống nhất đất nước và bảo vệ Tổ quốc. Cùng với đó, hàng nghìn cán bộ, phóng viên bị thương, nhiễm chất độc hóa học/dioxin, để lại di chứng nặng nề cả về thể chất lẫn tinh thần, ảnh hưởng đến cả thế hệ sau. Từng dòng tin, bài viết, bức ảnh, thước phim - là kết tinh của mồ hôi, máu và nước mắt - không chỉ phản ánh chân thực hiện thực chiến tranh và đời sống lao động của nhân dân, mà còn góp phần quan trọng tạo nên sức mạnh tinh thần, hun đúc niềm tin, khơi dậy khát vọng chiến đấu, cổ vũ toàn dân tộc đi tới những thắng lợi vĩ đại. Trong những năm tháng cam go nhất của chiến tranh, dưới khẩu hiệu **“Mỗi người làm báo là một chiến sỹ trên mặt trận tư tưởng - văn hóa”**, các nhà báo vừa cầm bút vừa cầm súng, dấn thân nơi tuyến đầu, trở thành cầu nối giữa chiến trường và hậu phương, giữa sự thật và công lý.

Tiếp nối truyền thống vẻ vang ấy, ngày nay, đội ngũ những người làm báo tiếp tục khẳng định vai trò xung kích trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực. Không quản hiềm nguy,

nhiều nhà báo và cơ quan báo chí đã dấn thân điều tra, kiên trì theo đuổi đến cùng để phanh phui những sai phạm, góp phần làm trong sạch bộ máy, bảo vệ công lý, giữ gìn kỷ cương, phép nước, củng cố niềm tin của nhân dân với Đảng và Nhà nước. Đây chính là minh chứng sống động cho tinh thần quả cảm, trách nhiệm xã hội và lòng trung thành với lý tưởng cách mạng của những chiến sỹ trên mặt trận thông tin trong kỷ nguyên phát triển mới.

3. Đúc kết những bài học kinh nghiệm quý báu qua lịch sử 100 năm hình thành và phát triển của Báo chí Cách mạng Việt Nam

Trước hết, luôn kiên định vai trò là tiếng nói của Đảng, Nhà nước và nhân dân, là công cụ sắc bén trên mặt trận thông tin - tư tưởng - văn hóa, gắn bó mật thiết với sự nghiệp cách mạng, đồng hành cùng công cuộc xây dựng, phát triển đất nước và bảo vệ Tổ quốc. *Thứ hai*, xây dựng đội ngũ người làm báo **“vừa hồng, vừa chuyên”** - giàu tâm huyết, nhạy bén, có bản lĩnh chính trị vững vàng, không ngại hy sinh vì lý tưởng lớn lao, làm nên truyền thống vẻ vang, bản sắc và uy tín của nền báo chí cách mạng Việt Nam, đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của sự nghiệp cách mạng. *Thứ ba*, luôn bám sát thực tiễn, phản ánh trung thực đời sống xã hội, từ đó góp phần thúc đẩy đổi mới tư duy, cổ vũ cái mới, phê phán cái lạc hậu, tạo nên kênh phản biện tích cực và giúp Đảng, Nhà nước hoạch định chính sách đúng đắn. *Thứ tư*, không ngừng đổi mới nội dung và hình thức, chủ động thích ứng với sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ và nhu cầu truyền thông hiện đại, duy trì sức lan tỏa và hiệu quả xã hội.

Đây chính là những bài học kinh nghiệm sâu sắc, nền tảng vững chắc để báo chí cách mạng Việt Nam tiếp tục phát huy truyền thống vẻ vang, vững bước trong kỷ nguyên phát triển mới.

4. Đề xuất các giải pháp xây dựng và phát triển nền báo chí cách mạng Việt Nam trong kỷ nguyên mới

Bên cạnh những thành tựu to lớn, chúng ta cần thẳng thắn thừa nhận rằng, báo chí cách mạng Việt

Nam còn nhiều khó khăn, hạn chế cần khắc phục. Báo chí vẫn chưa phát huy được đầy đủ vai trò định hướng tư tưởng, giáo dục chính trị và phản biện xã hội; vẫn còn xảy ra tình trạng tin giả, sai lệch, vi phạm đạo đức nghề nghiệp của một số người làm báo chí; dù đã có nỗ lực nhưng nhiều cơ quan báo chí vẫn chưa tận dụng tốt công nghệ để nâng cao hiệu quả truyền thông...

Bối cảnh trong nước và quốc tế đang đặt ra nhiều vấn đề mang tính thời đại đòi hỏi báo chí cách mạng Việt Nam phải nhạy bén trong nhận thức, phản ánh kịp thời và không ngừng đổi mới để thích ứng và phát triển, đáp ứng yêu cầu đầy mạnh toàn diện, đồng bộ công cuộc Đổi mới. Từ những định hướng chỉ đạo của đồng chí Thường trực Ban Bí thư, tôi đề nghị các đồng chí thảo luận sâu hơn một số vấn đề cụ thể sau đây:

Thứ nhất, tiếp tục khẳng định và tăng cường vai trò lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước đối với báo chí, coi đây là điều kiện tiên quyết để báo chí phát triển đúng hướng, thực hiện tốt sứ mệnh là tiếng nói của Đảng, Nhà nước và nhân dân. Đồng thời, phát huy vai trò tích cực của báo chí góp phần củng cố, nâng cao hiệu quả lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước trong công cuộc đổi mới, hội nhập và phát triển. Theo đó, cần hoàn thiện hệ thống pháp luật về báo chí phù hợp với bối cảnh số hóa, bổ sung kịp thời các quy định mới nhằm bảo đảm môi trường pháp lý rõ ràng, minh bạch, tạo điều kiện thuận lợi cho đổi mới sáng tạo nhưng vẫn giữ được tính định hướng chính trị; tăng cường thanh tra, kiểm tra để ngăn chặn, phòng ngừa các sai phạm.

Thứ hai, chú trọng nâng cao bản lĩnh chính trị, đạo đức nghề nghiệp và năng lực chuyên môn của đội ngũ những người làm báo. Chú trọng công tác đào tạo, bồi dưỡng, cập nhật kiến thức lý luận chính trị, kỹ năng nghiệp vụ; thực hiện nghiêm Luật Báo chí; 10 điều đạo đức nghề nghiệp người làm báo và việc học, làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh.

Thứ ba, thúc đẩy mạnh mẽ ứng dụng công

nghệ số vào hoạt động báo chí, nhất là trí tuệ nhân tạo, dữ liệu lớn, điện toán đám mây□ đáp ứng yêu cầu chuyển đổi số toàn diện để nâng cao hiệu quả quản trị tòa soạn, rút ngắn thời gian xử lý thông tin, đồng thời cá nhân hóa nội dung phù hợp với từng nhóm công chúng, từ đó mở rộng sức ảnh hưởng và khả năng dẫn dắt dư luận. Báo chí cần phát huy vai trò là kênh tuyên truyền kịp thời, hiệu quả các chủ trương, quyết sách mới hiện nay của Đảng, đặc biệt là tuyên truyền sâu rộng về Đại hội Đảng các cấp, tiến tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng.

Thứ tư, tiếp tục thực hiện sắp xếp tổ chức bộ máy và đổi mới phương thức hoạt động của báo chí theo hướng: tinh, gọn, mạnh, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả, thích ứng với yêu cầu mới về mô hình quản lý, quản trị truyền thông hiện đại. Sau khi sáp nhập các cơ quan báo chí, cần nhanh chóng ổn định tổ chức bộ máy, nhân sự, giải quyết các chế độ, chính sách phù hợp cho cán bộ, bảo đảm không ảnh hưởng đến chất lượng của công tác chuyên môn.

Thứ năm, tăng cường hợp tác quốc tế trong lĩnh vực báo chí - truyền thông để từng bước tiệm cận với trình độ phát triển của báo chí toàn cầu. Cần chủ động trao đổi, hợp tác với các quốc gia, tổ chức quốc tế về công nghệ, kỹ thuật sản xuất nội dung, đào tạo nhân lực và quản lý báo chí hiện đại; học hỏi cách làm hiệu quả, khả năng phản biện, tích hợp văn hóa toàn cầu và nâng cao hình ảnh, vị thế quốc gia trên không gian truyền thông quốc tế.

Với niềm tự hào về truyền thống vẻ vang và những đóng góp to lớn của báo chí đối với sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc, phát huy tinh thần trách nhiệm, tôi tin tưởng rằng Hội thảo của chúng ta sẽ mang lại những kết quả thiết thực, có nhiều kiến nghị, nhất là đề xuất được các giải pháp mang tính đột phá để phát triển nền Báo chí Cách mạng Việt Nam ngang tầm yêu cầu phát triển đất nước trong kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc./.